

Onderwerp: Reactie op aanwijzing van toestroomgebied Waarde als aandachtsgebied

Geachte heer/mevrouw,

Met deze reactie wil ik mijn bezwaar kenbaar maken tegen het voornemen om **toestroomgebied** Waarde aan te wijzen als **aandachtsgebied** binnen de nieuwe stikstof- en waterkwaliteitsaanpak.

1. Herkomst van stikstof in oppervlaktewater onjuist ingeschat

De veronderstelling dat verhoogde stikstofwaarden in het oppervlaktewater vooral uit landbouwbemesting komen, lijkt in dit gebied **niet juist**.

Een aanzienlijk deel van de stikstof is vermoedelijk afkomstig van:

- **kwel uit diepere grondwaterlagen**, en
- **veenoxidatie**.

Een groot deel van toestroomgebied Waarde bestaat bovendien uit **woningbouw, natuur en infrastructuur**, waar niet wordt bemest. De bijdrage van landbouw aan de gemeten stikstofconcentraties lijkt daardoor beperkt.

2. Lopende projecten nog niet geëvalueerd

Sinds circa twee jaar lopen in het gebied **waterbeheerprojecten** waarbij water wordt ingelaten om veenoxidatie te beperken.

Voordat aanvullende stikstofmaatregelen of verlagingen van bemestingsnormen worden ingevoerd, is het belangrijk om **de resultaten van deze projecten eerst af te wachten** en te evalueren.

3. Onevenredige gevolgen voor landbouw

Het verlagen van bemestingsnormen zal waarschijnlijk **weinig effect hebben op de waterkwaliteit**, maar **wel aanzienlijke gevolgen** voor landbouwbedrijven. Maatregelen moeten doelgericht en proportioneel zijn, gebaseerd op feitelijke gebiedsdata.

4. Flexibiliteit in duur van maatregelen

Het is **onwenselijk om de aandachtsgebieden voor de gehele duur van het 8^e actieprogramma nitraatrichtlijn vast te leggen** zonder tussentijdse evaluatiemogelijkheid.

Als blijkt dat de doelen eerder worden gehaald, of dat ze juist onhaalbaar zijn, moet het mogelijk zijn om een gebied **eerder te schrappen of naar een lagere categorie te verplaatsen**. Dit stimuleert een lerende en adaptieve aanpak, die beter past bij de dynamiek van natuurlijke systemen en agrarische bedrijfsvoering.

5. Verzoek

Ik verzoek het ministerie om:

- de aanwijzing van toestroomgebied Waarde als aandachtsgebied **te heroverwegen**;
- een **gebiedsspecifieke analyse** uit te voeren naar de feitelijke herkomst van stikstof (inclusief kwel en veenoxidatie);
- de effecten van lopende projecten **af te wachten** alvorens aanvullende maatregelen op te leggen; en
- te zorgen voor **tussentijdse evaluatie en aanpassing** van aandachtsgebieden wanneer daar aanleiding toe is.

Met vriendelijke groet,

T.J.L. Nijsten
Mts.Nijsten Agri

